

Årstedtsland
Udtja sameby

Ansvärg utgivare:
Sametinget
Box 90
981 22 QIRONKIRUNA
2010-02-10
Bakgrunds-kartan:
Lir GSD Översikts-kartan resp. GSD-Svergekartan
© Lantmäteriet MS2009/08334

Årstedtsland

- Värländ
- Sommarland
- Höstland
- Vinterland
- Föhoöstland (sensommar)
- Försommarland
- Förvinterland
- Värvinterland
- Fastställd samebygräns
- Kalvingsland
- Brunatland
- Huvudkalvingsland
- Areituntland (Jämtland)
- Sameby
- Odtingsgränsen
- Lappmarksgränsen
- Lappmarks- och Odtingsgränsen

Värvinter (mars-april)
Berende på stölgge och betestillgång påbörjas flyttingen mot vär- och kalvingsland. Detta sker efter kartans flyttleder. Också vid denna tid är rasbeten av stor betydelse. Renen söker sig mot solslor i lydbuttningar och åldalar, där kommer betarna ut till. Tjockt snöskede och lågt skare gör att hangsvete är nödvändigt.

Värländ (april-maj)
Under maj månad sker kalvningen. Vajorna uppsöker gynnsamma platser i terrängen. Dessa platser ligger ofta i sydligan, där det finns li, och barrfäcker tidigt tinar fram. Kalvingsländen är vid denna period mycket känslig för yttre störningar.

Försommarland (juni)
Tiden innan mjögen inflyttat sig betar renen i björkskogen samt vid myrmarker och bäckar. Där kommer gönskan tidigare än på kalvfallet.

Sommarland/Högsommarland (juni-juli)
Renarna är under denna tid utspridda över olika kalvfällsområden. Under främst juli månad sker ett omfattande arbete då renar samlas till kalvmarkningsgränsen. Samlingsarbetet är arbetskrävande och störningskänsligt.

Sensommar (augusti)
Vi denna tid återfinns renen i den låglänta björkskogen och vid myrmarker. Där betar den gräs, örter och framför allt svamp.

Höstland (september-oktober)
Under den tid som gått sedan kalvmärkning har renen spridit sig över stora områden. Därifrån krävs insatser för att samla in renarna till sarslakt. Detta sker i huvudsak i början av september.

Förvinterland / Förjåkvinterland (november-december)
Svinn och snarva har kommit och grösbetet har försvunnit. Renarna samlas för slakt och skötning till mindre vintergrupper. Under denna tid påbörjas flyttingen till vinterlandet, det är nu som kartans flyttleder används. Detta är ett modigt arbete som tar både på ren och renskötare. Låmpliga rasbeten är en förutsättning för att kunna genomföra flyttingen.

Vinterland (januari-mars)
Vinterbetarna betraktas ofta som renarnas "flaskhalsar", dessa områden är känsliga för ingrepp och störningar av olika slag. Även små ingrepp kan få betydande konsekvenser. Avgörande för dessa områden är tillgängligheten till sammanhängande lavmarker av tillräcklig storlek som också har god betesvärd. För att kunna betä på ett funktionellt sätt delar samebyn upp sig i mindre vintergrupper, vilka rör sig över stora områden.

